

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงโดยสรุปเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการตัดสินใจสั่งการที่ปฏิบัติอยู่ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา หน่วยงานบริหารการศึกษา 5 ประเภทคือ การบริหารงานวิชาการ บุคลากร กิจการนักศึกษา งานธุรการ การเงิน และการให้บริการ และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน
2. เพื่อศึกษาถึงระดับความต้องการของผู้บริหารและครูอาจารย์ที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความต้องการของผู้บริหารและครูอาจารย์ที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวอย่างประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในส่วนกลาง โดยวิธีสุ่มตัวอย่างประชากรดังนี้

- 1.1 สุ่มจากวิทยาเขตของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในส่วนกลาง 13 วิทยาเขต โดยวิธี Stratified Random Sampling

1.2 ใช้ผู้บริหารทุกคนจากวิทยาลัยที่สุ่มได้

1.3 สุ่มอาจารย์ร้อยละ 30 จากวิทยาลัยที่สุ่มได้แล้ว โดยวิธี

Simple Random Sampling

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในส่วนกลางที่สุ่มได้ 6 วิทยาเขต คือ วิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ วิทยาลัยช่างกลพระนครเหนือ วิทยาลัยอุเทนถวาย วิทยาลัยชุมชนพระเขตกุ่มแก้วกีโรงเรียนเพาะช่าง และวิทยาลัยพณิชยการพระนคร ประกอบด้วยผู้บริหารสุ่มได้ทั้งสิ้น 115 คน จำนวนครูอาจารย์สุ่มได้ 197 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 312 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แยกออกเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ชุดที่ 2 สำหรับครูอาจารย์ แบบสอบถามทั้งสองชุดมี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา 5 ประเภทคือ การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักศึกษา งานธุรการ การเงินและการให้บริการ และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ในการสร้างแบบสอบถามอาศัยแนวการสร้างจากตำรา เอกสาร รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการบริหารการศึกษาของวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับวิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ผู้บริหาร 25 คน และครูอาจารย์ 25 คน เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความเที่ยง 0.96 ต่อจากนั้นจึงได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ขึ้นก่อนจะนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังวิทยาเขตต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยทางไปรษณีย์ และในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีปฏิบัติ 2 วิธี คือ

การเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ปรากฏว่า โฉมแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาเป็นของผู้บริหารจำนวน 102 ฉบับ และ
เป็นของครูอาจารย์ 150 ฉบับ รวมเป็นแบบสอบถามทั้งสิ้น 252 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.77

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีทางสถิติ คือ การหาค่าร้อยละ ค่าคะแนน
เฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า t -test โดยใช่วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ข้อมูลส่วนตัว วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5
ประเภท ทั้งในค่านิยมปฏิบัติจริง และระดับความต้องการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหาร
การศึกษาทั้ง 5 ประเภท ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ ทั้งระดับปฏิบัติจริง และระดับความ
ต้องการ วิเคราะห์โดยใช้ t -test (t -test)

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนผู้บริหารที่เป็นชายมีมากกว่าผู้บริหารที่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.9
ต่อ 47.1 และจำนวนครูอาจารย์ที่เป็นหญิงจะมีมากกว่าชายคิดเป็นร้อยละ 53.3 ต่อ 46.7
เมื่อพิจารณาโดยสรุปผู้บริหารและครูอาจารย์จะเป็นหญิงมากกว่าชาย คิดเป็นร้อยละ 50.8 ต่อ
49.2 ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.1
เมื่อแยกพิจารณาเป็นกลุ่ม กลุ่มผู้บริหารมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.1
แต่ครู อาจารย์มีอายุระหว่าง 31-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.0 รองลงมาของกลุ่มผู้
บริหารคือผู้มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5 และของครูอาจารย์รองลงมาคือผู้มี

อายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.7 ส่วนกลุ่มผู้บริหารและครูอาจารย์ที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี ไม่มีเลย เวลาในการปฏิบัติการสอนหรืออายุราชการของผู้บริหารและครูอาจารย์จะอยู่ระหว่าง 11-15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.6 รองลงมาคือ ช่วงเวลา 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.4 และช่วงเวลา 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.7 สำหรับผู้บริหารมีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.4 และสำหรับครูอาจารย์มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.3 ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีจำนวนน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด แสดงว่าอายุราชการของกลุ่มผู้บริหารและครูอาจารย์ มีการกระจายมากตั้งแต่ระหว่างช่วงอายุ 1-5 ปี จนถึงช่วงอายุ 26 ปีขึ้นไป จำนวนเฉลี่ยของค่าร้อยละ มีค่าใกล้เคียงกันทุกระดับ

ในค่านีสถานภาพทางการสมรสโดยสรุปแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มร้อยละ 73.8 อยู่ในสถานภาพสมรส ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 81.4 และ ครูอาจารย์คิดเป็นร้อยละ 68.7 รองลงมาคือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 23.8 และสถานภาพหย่าร้างมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.4 ก้านคุณวุฒิทางการศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์มีคุณวุฒิอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 52.0 ครูอาจารย์คิดเป็นร้อยละ 61.3 ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีจำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด รองลงมาคือระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 26.5 ครูอาจารย์คิดเป็นร้อยละ 25.3 ระดับปริญญาโท ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 20.6 ครูอาจารย์คิดเป็นร้อยละ 16.3 ส่วนระดับที่สูงกว่าปริญญาโท ผู้บริหารคิดเป็นร้อยละ 1.0 ส่วนครูอาจารย์ไม่มีเลย เมื่อพิจารณาโดยแยกระดับคุณวุฒิทางวิชาชีพออกเป็น 2 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จะเห็นว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์จะมีคุณวุฒิระดับปริญญาตรีขึ้นไป มากกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ในอัตราส่วนร้อยละ 74.2 ต่อ 25.8 ตำแหน่งทางการบริหารของผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาช่างมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาคือหัวหน้าแผนกวิชาสามัญ คิดเป็นร้อยละ 28.4 นอกนั้นเป็นจำนวนผู้บริหารในตำแหน่งอื่น ๆ รองลงมาตามลำดับคือ หัวหน้าคณะวิชาช่าง คิดเป็นร้อยละ 8.8

หัวหน้าคณะวิชาสามัญ และหัวหน้าฝ่ายธุรการ คิดเป็นร้อยละ 6.9 เท่ากัน หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายบริการ คิดเป็นร้อยละ 4.9 เท่ากัน ผู้อำนวยการวิทยาเขตหรืออาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 2.9 และตำแหน่งคณบดีคิดเป็นร้อยละ 1.0 ในการดำรงตำแหน่งทางการบริหารของผู้บริหารจะอยู่ในช่วงระยะเวลา 1-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาคือ ระยะเวลา 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.3 ระยะเวลา 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.8 ระยะเวลา 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.9 และระยะเวลา 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.9 ตามลำดับ

ในด้านเกี่ยวกับการได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษทางด้านบริหารการศึกษาของผู้บริหาร ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับการอบรมหรือได้รับการศึกษาพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 52.9 ส่วนผู้บริหารที่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษทางด้านบริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.1 เมื่อแยกพิจารณาตามตำแหน่งทางการบริหารจะเห็นว่า ตำแหน่งคณบดี ผู้อำนวยการ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เคยได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษทางด้านบริหารการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100.0

2. การวิเคราะห์การตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ประการคือ การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักศึกษา งานธุรการ การเงินและการให้บริการ และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการด้านบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ในระดับมาก (\bar{X} มีค่า 2.51-3.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริง ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50) ส่วนครูอาจารย์ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก (\bar{X} มีค่า 2.51-3.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริง ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50) เมื่อพิจารณารวมกันระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการในระดับมาก แต่ในค่านปฏิบัติจริง ได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง

2.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก (\bar{X} มีค่า 2.51-3.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริง ได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50) ส่วนครูอาจารย์มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริงได้ปฏิบัติในระดับน้อยมาก (\bar{X} มีค่าต่ำกว่า 1.51) สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในระดับที่มากกว่าครูอาจารย์ และในค่านปฏิบัติจริง ผู้บริหารก็ได้ปฏิบัติในระดับที่มากกว่าครูอาจารย์

2.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ มีความเห็นตรงกันคือ ต่างต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก (\bar{X} มีค่า 2.51-3.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริงทั้งสองกลุ่มได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50)

2.4 ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการให้บริการ พบว่า ผู้บริหารต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก (\bar{X} มีค่า 2.51-3.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริงได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50) ส่วนครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริง ได้ปฏิบัติในระดับน้อยมาก (\bar{X} มีค่าต่ำกว่า 1.51) สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับที่มากกว่าครูอาจารย์ และในค่านปฏิบัติจริง ผู้บริหารก็ได้ปฏิบัติในระดับที่มากกว่าครูอาจารย์

2.5 ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นตรงกันคือ ต่างต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก (\bar{X} มีค่า 2.51-3.50) แต่ในค่านปฏิบัติจริงผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนในระดับปานกลาง (\bar{X} มีค่า 1.51-2.50)

ในการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ผู้บริหารต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ 5 ประเภท ในระดับมาก แต่ในการปฏิบัติจริง ผู้บริหารได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนครูอาจารย์ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานกิจการนักศึกษา และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในระดับมาก แต่ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล งานธุรการ การเงินและการให้บริการ ในระดับปานกลาง ในด้านปฏิบัติจริง ปรากฏว่า ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ กิจการนักศึกษา และความสัมพันธ์กับชุมชน ในระดับปานกลาง และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล งานธุรการ การเงินและการให้บริการ ในระดับน้อยมาก

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ประเภท ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ทั้งระดับที่ปฏิบัติจริง และระดับความต้องการ สรุปได้ดังนี้

ในด้านปฏิบัติจริง ปรากฏว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักศึกษา การบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน แตกต่างกับครูอาจารย์ (t. มีค่า 5.12, 6.70, 4.69, 6.15 และ 2.66 ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทแตกต่างกัน โดยที่ผู้บริหารต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานทั้ง 5 ประเภทดังกล่าวมากกว่าความต้องการของครูอาจารย์

ในด้านระดับความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานวิชาการ งานบุคคล และงานธุรการ การเงินและการให้บริการ ของผู้บริหารและครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แสดงว่าทั้งสองกลุ่มมีระดับความต้องการที่จะมีส่วนร่วม

ในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาทั้ง 3 ประการดังกล่าว แยกต่างหาก โดยที่ผู้บริหารต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานทั้ง 3 ประการดังกล่าว มากกว่าระดับความต้องการของครูอาจารย์ ส่วนระดับความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารและครูอาจารย์นั้นไม่แตกต่างกัน

4. การจัดอันดับการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงาน
5 ประเภทรหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ ทั้งระดับที่ปฏิบัติจริงและระดับความต้องการ สรุปได้ดังนี้

ในด้านปฏิบัติจริง ปรากฏว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง งานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการตรงกัน คือ การบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ และการบริหารงานบุคคล โดยจัดไว้เป็นอันดับ 4 และ 5 เช่นเดียวกัน

ในด้านระดับความต้องการ ปรากฏว่า ผู้บริหารต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นอันดับหนึ่ง งานที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการตรงกันคือ การบริหารงานกิจการนักศึกษา และงานธุรการ การเงินและการให้บริการ โดยจัดไว้เป็นอันดับที่ 3 และ 5 เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า งานที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงและต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งคืองานวิชาการ ส่วนครูอาจารย์ได้ปฏิบัติจริงเป็นอันดับหนึ่งคือ งานกิจการนักศึกษา และต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งคือ งานความสัมพันธ์กับชุมชน

อภิปรายผลของการวิจัย

จากผลของการวิจัย ทำให้สามารถพบข้อเท็จจริงหลายประการ ซึ่งควรนำมาอภิปราย
ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีอายุราชการส่วนใหญ่ในช่วงระยะเวลา 16-20 ปี มีเวลาในการดำรงตำแหน่งทางการบริหารระหว่าง 1-5 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี จากข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารแสดงว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาส่วนใหญ่มีการแต่งตั้งผู้บริหารที่เป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิง ทางด้านวิทยุจะเห็นว่าผู้บริหารเป็นผู้มีอายุพอสมควร มีประสบการณ์ในการสอนมานาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่านิยมของระบบราชการไทย มีการพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นผู้บริหารโดยคำนึงถึงวิทยุและประสบการณ์เป็นประการสำคัญ ส่วนในด้านวุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท คือ คิดเป็นร้อยละ 52.0 และ 20.6 ตามลำดับ ส่วนผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท มีเพียงร้อยละ 1.0 ซึ่งนับว่ามีจำนวนน้อยมาก สำหรับการเป็นผู้บริหารการศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาและการวิจัย มุ่งผลิตรายการในระดับปริญญาตรีทางด้านวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง เป็นสถาบันการวิจัยและส่งเสริมการศึกษาทางด้านวิชาชีพ จึงควรมีผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี เป็นผู้บริหารการศึกษาในวิทยาลัย

ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งคณบดีหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า ผู้อำนวยการวิทยาเขตหรืออาจารย์ใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ เคยได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษทางด้านบริหารการศึกษามาแล้วทั้งสิ้น คิดเป็นร้อยละ 100.0 ซึ่งเป็นสถิติที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้บริหารในตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานภายในวิทยาลัย และได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษทางด้านบริหารการศึกษาย่อมทำให้ผู้บริหารรอบรู้ ทั้งศิลป์และศาสตร์ มีเทคนิคในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้บริหารที่เคยได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษทางด้านบริหารการศึกษามีจำนวนมากกว่าผู้บริหารที่ไม่เคยได้รับการอบรมหรือการศึกษาพิเศษในอัตราส่วนร้อยละ 52.9 ต่อ 46.1 ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่น่าพอใจสำหรับการเป็นผู้บริหารงานในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เพื่อจะได้พัฒนาระบบงานภายในวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่

สำหรับครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงมากกว่าชาย ในอัตรา ส่วน ร้อยละ 53.3 ต่อ 46.7 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี และมีวุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรี แสดงว่าครูอาจารย์ส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่กำลัง พร้อมในการทำงานอย่างเต็มที่ นับว่าเป็นสถิติที่น่าพอใจ เพราะครูอาจารย์มีอายุในระดับเป็นผู้ใหญ่ ควรจะมีความตั้งใจจริง และรับผิดชอบในการทำงานดี และมีประสบการณ์ในการทำงานพอสมควรไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป

จากข้อมูลส่วนนี้ซึ่งพบว่า ครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 61.3 ระดับปริญญาโทมีเพียงร้อยละ 13.3 ระดับสูงกว่าปริญญาโทไม่มีเลย ส่วนระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีร้อยละ 25.3 นับว่าเป็นสถิติที่น่าพอใจ เพราะระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีไม่มากเกินไป แม้ว่าจะไม่มีระดับสูงกว่าปริญญาโทเลยก็ตาม การให้การศึกษาทางค่านวิชาซีพีโดยมีบุคลากรครูอาจารย์ในระดับปริญญาตรี และปริญญาโทก็นับว่าเหมาะสมแล้ว แต่อย่างไรก็ตามทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อให้มีคุณวุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้น หรือในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาควรจัดให้มีการอบรมทางวิชาการหรือการสัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้ครูอาจารย์นำความรู้ไปปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้น การศึกษาต่อของผู้บริหารของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาควรส่งเสริมในค่านบริหารการศึกษา หรือให้ได้มีการอบรมทางค่านบริหารการศึกษาโดยตรง เพื่อจะได้นำความรู้และทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารการศึกษาของแต่ละวิทยาเขต การคัดเลือกบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้บริหารวิทยาลัยควรมุ่งที่ความสามารถเชิงวิชาการ ความสามารถทั่วไป และผลงานที่ปรากฏเป็นเกณฑ์ในการแต่งตั้ง

2. กระบวนการตัดสินใจสั่งการ ในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ประเภทของผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่า

2.1 ผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่ม ส่วนในค่านระดับความต้องการ ทั้งผู้บริหาร

และครูอาจารย์ต่างต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานวิชาการในระดับมาก นับว่าผู้บริหารและครูอาจารย์ได้ปฏิบัติงานวิชาการที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้น้อยไป การจะปฏิบัติมากทั้งสองกลุ่ม เพราะการบริหารงานวิชาการ ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ควรมีส่วนในกระบวนการตัดสินใจสั่งการอย่างเต็มที่ งานวิชาการเป็นงานสำคัญอันดับแรกในการบริหารการศึกษาในวิทยาลัย โดยทั่วไปแล้ว ครูอาจารย์ย่อมมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทางด้านวิชาการมากกว่าความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ และจะต้องปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรงคือ การสอนนักศึกษา จึงทราบทั้งปัญหาและข้อควรแก้ไขต่าง ๆ ทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษากวจะให้ผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารด้านวิชาการให้มากขึ้นเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้คุณภาพทางวิชาการของวิทยาลัยสูงขึ้น

2.2 ผู้บริหารต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารงานบุคคลในระดับมาก แต่ในค่านิยมปฏิบัติจริงได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนครูอาจารย์มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับปานกลาง แต่ในทางค่านิยมปฏิบัติจริงได้ปฏิบัติในระดับน้อยมาก จะเห็นว่าผู้บริหารและครูอาจารย์มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับที่แตกต่างกัน และในค่านิยมปฏิบัติจริง ก็ได้ปฏิบัติในระดับที่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ยังไม่อำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและครูอาจารย์ในแต่ละวิทยาเขตสามารถดำเนินงานได้อย่างอิสระตามลำพังได้ การรับคำสั่งมอบหมายงานด้านนี้ วิทยาเขตจึงต้องรับคำสั่งจากกรมคือ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาโดยตรง อาทิเช่น งานเกี่ยวกับ การกำหนดคอตราค่าลัง การบรรจุแต่งตั้ง การโอน ย้าย การให้ออกจากงาน เป็นต้น แต่งานบางอย่างที่เกี่ยวกับบุคลากรภายในวิทยาลัย เช่น การจ้าง เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด เจ้าหน้าที่ห้องธุรการ เจ้าหน้าที่ห้องทะเบียน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และพนักงานภารโรง แม้ว่าจะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารฝ่ายธุรการโดยตรง ก็ควรเปิดโอกาสให้ ครูอาจารย์ มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจด้วยจะเป็นการดีเท่าที่ผู้บริหารฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะมีหน้าที่จัดการไปตามลำพัง อนึ่ง วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเป็นกรมใหม่เพิ่งแต่งตั้ง ระเบียบราชการต่าง ๆ ยังต้อง

อาศัยระเบียบเดิมของกรมอาชีวศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ความคล่องตัวในการปฏิบัติงานด้านนี้จึงมีน้อย ต่อเมื่อทางกรมวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงระเบียบต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว จึงเชื่อว่าการบริหารงานบุคคลจะมีความคล่องตัวขึ้น สมกับเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา

2.3 ผู้บริหารต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและการให้บริการ ในระดับมาก แต่ในค่านิยมที่จริงได้ปฏิบัติในระดับปานกลาง ส่วนครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับปานกลาง แต่ในการปฏิบัติจริงได้ปฏิบัติในระดับน้อยมาก นับว่าผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานค่านิยมน้อยไป โดยที่การบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการนี้ เป็นงานที่เกี่ยวกับ สุขภาพ สวัสดิการ และ ชวัญ ในการทำงานของบุคลากรในวิทยาลัยเป็นอย่างดี เป็นงานที่เป็นปัญหาใหญ่สำหรับโรงเรียนทุกประเภท เพราะมีงานหลายประเภท เช่น งานธุรการ งานวิจัยและประเมินผล การเงินและบัญชี พัสดุ ทะเบียน ห้องสมุด โสตทัศนศึกษา แผนและสวัสดิการ และอาคารสถานที่ จึงควรให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมรับรู้และร่วมตัดสินใจในการจัดดำเนินงานบ้าง จะทำให้ชวัญในการทำงานของครูดีขึ้น

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษา 5 ประเภท ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ พบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์ มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหาร 5 ประเภท แตกต่างกันทุกด้าน โดยที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติมากกว่าครูอาจารย์ ส่วนในค่านิยมความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ ผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันในงานด้านวิชาการ งานบุคคล และงานธุรการ การเงินและการให้บริการ โดยที่ผู้บริหารมีความต้องการมากกว่าครูอาจารย์ในงานทั้ง 3 ประเภท ส่วนที่มีความต้องการไม่แตกต่างกันคือ งานกิจการนักศึกษา และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

จะเห็นได้ว่า ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานประเภทต่าง ๆ โดยเฉลี่ยน้อยกว่าผู้บริหาร กล่าวคือผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักศึกษา งานธุรการ การเงินและการให้บริการ และงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.37, 1.95, 2.35, 1.97 และ 2.00 ตามลำดับ ส่วนครูอาจารย์มีส่วนร่วมในงานดังกล่าวคิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.72, 1.31, 1.84, 1.36 และ 1.75 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นค่าที่แตกต่างกันมาก แสดงว่าผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจน้อย จึงควรที่ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้สั่งงาน ผู้มอบอำนาจ และกระจายอำนาจ ในการตัดสินใจ ได้ใช้วิจารณญาณตัดสินใจว่า เรื่องใดควรเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วย เรื่องใดควรตัดสินใจตามลำพัง การให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นย่อมเกิดผลดีแก่หน่วยงานหลายประการ เช่น ทำให้ใ้้งานที่เกิดผลดีทั้งปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากเป็นงานที่สำเร็จจากความตั้งใจ ความสามารถของครูอาจารย์ทุกฝ่าย ทำให้บุคลากรในหน่วยงานมีความรับผิดชอบสูงขึ้น เพราะเมื่อตนเองมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ก็จะยอมรับในสิ่งที่ตนเองต้องปฏิบัติอย่างเต็มที่ ทำให้ง่ายต่อการบริหารงานและผู้บริหารไม่จำเป็นต้องติดตามผลงานอย่างเข้มงวด ผู้น้อยจะยอมรับอำนาจหน้าที่ของผู้นับกับมีอูฐา และให้ความเคารพนับถือ การตัดสินใจต่าง ๆ ย่อมไม่เกิดความลำเอียงเพราะเป็นการตัดสินใจจากครูอาจารย์หลายฝ่ายร่วมกัน ทุกคนในหน่วยงานจะยอมรับและมีทัศนคติที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลง เมื่อจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น จะไม่เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรง เพราะทุกสิ่งที่เกิดขึ้นบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมาโดยตลอด ในขณะเดียวกันก็ช่วยทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างครูอาจารย์และผู้บริหาร เป็นไปโดยราบรื่น ผู้บริหารต้องยอมรับว่าตนเองย่อมไม่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ทุกเรื่องเสมอไป การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีช่องทางติดต่อสื่อสารถึงผู้บริหารได้ง่าย ย่อมทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจได้มากขึ้น และการตัดสินใจย่อมเป็นไปโดยความสุ่มรอบคอบมากขึ้น และในขณะเดียวกัน ผู้บริหารควรมีหลักสำหรับการตัดสินใจที่ดี นอร์แมน อาร์. เอฟ. ไมเออร์ (Norman R.F. Maier) ได้ให้หลักต่าง ๆ

สำหรับยึดถือปฏิบัติในขณะที่ตัดสินใจ ดังนี้

1. ควรแยกกระบวนการสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ ออกจากกระบวนการประเมินผลเพื่อตัดสินใจปัญหา
2. การตัดสินใจแก้ไขปัญหาคือ ก่อให้เกิดความพยายามโดยวิเคราะห้อย่างแท้จริง และไม่ทอดย
3. ผู้ตัดสินใจควรทุ่มเทความสนใจอยู่ที่ตัวปัญหาเสมอ และไม่ควรรีบร้อนที่จะหาคำตอบมากเกินไป
4. ในขณะที่อยู่ในช่วงของการที่จะต้องตัดสินใจ เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งในขั้นสุดท้ายนั้น จะต้องทำให้ตัวอยู่ในบรรยากาศของปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่และที่ต้องแก้ไข
5. ขณะที่อยู่ในบรรยากาศของปัญหาจะต้องกลับไปอยู่ในบรรยากาศของการตัดสินใจเลือกพร้อมกันไปด้วย กล่าวคือ พฤติกรรมของการตัดสินใจเลือกจะต้องควบคู่อยู่กับพฤติกรรมของการแก้ไขปัญหา
6. ผู้ตัดสินใจจะต้องมีความมั่นคงและไม่อ่อนไหวต่อการคัดค้านจากฝ่ายอื่น ๆ ความเป็นคนมีเหตุผลเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ตัดสินใจไม่ควรมีทิษฐาน¹

เมื่อผู้บริหารมีหลักสำหรับตัดสินใจที่ดีเช่นนี้ ควรเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น วิธีที่ควรปฏิบัติในสถาบันการศึกษาใด ๆ คือ การเปิดประชุมให้ครูอาจารย์ร่วมอภิปรายการให้มีการติดต่อสื่อสารที่ดีเพื่อผู้บริหารจะได้รับข่าวสารได้ทุกทิศทาง และเมื่อจะต้องตัดสินใจขั้นสุดท้าย ผู้บริหารอาจใช้วิธีแบบประชาธิปไตย โดยลงมติเป็นเอกฉันท์ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์

¹Norman R.F. Maier, "Maximizing Personal Creativity Through Better Problem Solving," Personnel Administration, 27 (1964) : 14-18.

แต่ถ้าเรื่องใดที่ผู้บริหารคิดว่าควรตัดสินใจเองโดยลำพังอาจพิจารณาจากข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ และประมวลข้อคิดเห็นจากหลาย ๆ ฝ่าย แล้วอำนาจการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังอยู่ที่ผู้บริหาร โดยผู้บริหารเป็นผู้กระทำการตัดสินใจ

4. เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหาร การศึกษาแต่ละประเภท ระหว่างผู้บริหาร และครูอาจารย์ ทั้งในระดับที่ปฏิบัติจริงและระดับ ความต้องการ ดังนี้

4.1 การบริหารงานวิชาการ

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการขัดแย้งกันในเรื่องเกี่ยวกับการมีบทบาทในการจัดครูอาจารย์เข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้บริหารเห็นว่าคนได้ปฏิบัติมาก แต่ครูอาจารย์เห็นว่าได้ปฏิบัติโดย และส่วนที่มีความเห็นตรงกันคือ เรื่องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ มีความเห็นว่าได้ปฏิบัติมากทั้งสองกลุ่ม ในด้านระดับความต้องการ ทั้งผู้บริหารและครูอาจารย์ต่างต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก ทั้งสองกลุ่ม และในการพิจารณาการจัดอันดับ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ เกี่ยวกับการบริหารงาน 5 ประเภท ระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์นั้น ผลการวิจัยพบว่า งานที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงและต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่งคือ การบริหารงาน วิชาการ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งถูกต้องที่ผู้บริหารให้ความสนใจต่องานวิชาการเป็นพิเศษ เพราะกระบวนการบริหารการศึกษาในทุกสถาบันการศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการนั่นเอง ดังนั้นใน ข้อที่ผู้บริหารและครูอาจารย์มีความคิดเห็นขัดแย้งกันหรือมีความต้องการร่วมกัน เกี่ยวกับปัญหา วิชาการ ควรจะได้มีการจัดให้มีการประชุมสัมมนา เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาค้นพบ แล้วนำผลการประชุมสัมมนานั้นไปปรับปรุงแก้ไขปัญหาคือต่อไป เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 การบริหารงานบุคคล

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในระดับปานกลาง และครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการปฏิบัติในระดับน้อยมาก การปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับน้อยมากคือ การมีบทบาทในการพิจารณาปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรในวิทยาลัย การมีส่วนร่วมในการพิจารณาลงโทษ บุคลากรที่กระทำผิด การมีบทบาทในการวางนโยบายเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากรของวิทยาลัย การมีบทบาทในการวางระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคลากร และการมีส่วนร่วมในการพิจารณากำหนดค่าตอบแทนบุคลากรใหม่เข้ารับงานในวิทยาลัย ส่วนในแง่ระดับความต้องการ ครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานเพียงระดับปานกลาง จะเห็นว่าทั้งนี้อาจเนื่องมาจากระเบียบ ข้อบังคับ ในการปฏิบัติดำเนินงานเกี่ยวกับงานบุคคล โดยทั่วไปวิชาเขตต่าง ๆ ต้องรับคำสั่งจากกรมคือ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาลัยเขตต่าง ๆ จึงไม่สามารถรับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรงได้ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลจึงกระทำได้ในวงจำกัด จึงควรได้มีการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านนี้มากขึ้น ให้เหมาะสมกับการเป็นสถาบันระดับอุดมศึกษา

4.3 การบริหารกิจการนักศึกษา

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาในระดับปานกลาง แต่มีงานบางข้อที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติมากคือ การมีบทบาทในการควบคุมความประพฤติของนักศึกษา ($\bar{x} = 2.81$) ส่วนครูอาจารย์ได้ปฏิบัติในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แต่มีงานบางข้อที่ครูอาจารย์ได้ปฏิบัติในระดับน้อยมาก คือ การมีบทบาทในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจการนักศึกษา ($\bar{x} = 1.39$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณ การบัญชีต่าง ๆ เป็นเรื่องของฝ่ายธุรการที่ต้องปฏิบัติจัดทำ ครูอาจารย์ส่วนใหญ่จึงไม่มีส่วนร่วมตัดสินใจด้วย จึงควรแก้ไขโดยเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์ในวิทยาลัยมีส่วนได้แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ และมีสิทธิออกเสียงร่วมตัดสินใจด้วย จะทำให้ครูอาจารย์

เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับการมีบทบาทในการควบคุมความประพฤติของนักศึกษา ผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.34$ และ $\bar{X} = 3.19$)

4.4 การบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ ในระดับปานกลาง ส่วนครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับน้อยมาก การปฏิบัติงานที่อยู่ในระดับน้อยมากคือ การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการบัญชีของวิทยาลัย การมีส่วนเป็นกรรมการในการตรวจการจ้างเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารเรียน บ้านพักครู ของวิทยาลัย และการมีส่วนในการพิจารณาวางระเบียบการใช้จ่ายยานพาหนะของวิทยาลัย ซึ่งงานเหล่านี้วิทยาลัยส่วนใหญ่มักจะตั้งกรรมการชุดหนึ่งขึ้นเป็นผู้พิจารณา และมีอำนาจเต็มโดยตลอด จึงควรแก้ไขโดยให้มีการเปลี่ยนหมุนเวียนคณะกรรมการบ้าง เพื่ออาจารย์ส่วนใหญ่จะได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแผนและ แสดงแนวความคิดเห็นใหม่ ๆ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน และการให้บริการ มากขึ้นกว่าปัจจุบัน

4.5 การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูอาจารย์มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านระดับความต้องการ ผู้บริหารและครูอาจารย์ต่างต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในระดับมากทั้งสองกลุ่ม โดยเฉพาะครูอาจารย์ต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นอันดับหนึ่ง จากงานทั้งหมด 5 ประเภท เรื่องที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ต้องการปฏิบัติมากที่สุดแก่ การให้โอกาสแก่ผู้มีความชำนาญในอาชีพบางอย่างในท้องถิ่น มาเป็นวิทยากรสอนนักศึกษา ($\bar{X} = 3.24$ และ $\bar{X} = 3.16$) และการมีส่วนสนับสนุนส่งเสริมให้

เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างวิทยาลัยกับชุมชน ($\bar{X} = 3.12$ และ $\bar{X} = 3.17$) เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันมีการตื่นตัวเรื่องความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เป็นอันมาก วิทยาลัยเขตต่าง ๆ ของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาจึงพยายามทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน โดยใช้สถานที่ของวิทยาลัยเขตจัดเป็นศูนย์ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน อบรมลูกเสือวิสามัญและเป็นที่ประชุมพบปะระหว่างสมาชิกลูกเสือประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดงานเกี่ยวกับวันสำคัญทางประเพณีต่าง ๆ เพื่อจัดงานเกี่ยวกับวันสำคัญทางประเพณีต่าง ๆ จึงทำให้ครูอาจารย์มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการ เกี่ยวกับงานความสัมพันธ์กับชุมชนมากกว่างานบริหารการศึกษาอื่น ๆ โดยที่งานวิชาการได้มีความสำคัญเป็นอันดับรองลงไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เมื่อวิทยาลัยสามารถทำให้เกิดความสัมพันธ์กับชุมชนแล้ว ครูอาจารย์ควรจะหันมาเน้นความสำคัญของงานวิชาการเป็นอันดับหนึ่งต่อไป

จากการพิจารณาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการนี้ ริชาร์ด เอ. กอร์ตัน (Richard A. Gorton) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแฟกเตอร์ต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของผู้บริหารในการกระตุ้นให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในโรงเรียน พบว่า "ในการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างแฟกเตอร์หลาย ๆ ประการที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้นำ การให้ความร่วมมือของครูอาจารย์ เกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการ ผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทของบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำ และการรับรู้บุคลิกของผู้นำ มีนัยสำคัญเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการกระตุ้นให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในโรงเรียน"¹ จากผลการวิจัยจะเห็นว่าพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้บริหารหรือผู้นำ

¹Richard A. Gorton, "Factors which are associated with the Principal's Behavior in encouraging teacher Participation in school Decision Making," Educational Administration Abstracts, 6 (Fall 1971) : 70.

มีส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้ความร่วมมือและกระตุ้นให้ครูอาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 สั่งการ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี เป็นที่น่าเคารพ เชื่อถือ และไว้วางใจ นอก
 จากนี้ เจ.อี.เบรก และ ไอ.อาร์. แอนดรูส์ (J.E. Bragg and I.R. Andrews)
 ได้ทำการทดลองการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในหน่วยงานย่อยของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง
 โดยมีแฟกเตอร์ต่าง ๆ หลายแฟกเตอร์ ใช้เวลา 18 เดือน ผลปรากฏว่า "คนในหน่วยงาน
 มีทัศนคติต่อการทำงานดีขึ้น อัตราการขาดงานลดลง และผลิตผลของงานมีเพิ่มขึ้น คนในหน่วย
 งานมีความพอใจในการทำงานมากขึ้น"¹

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจสั่งการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงาน
 ทุกประเภท โดยเฉพาะในก้าบริหารการศึกษา มีกระบวนการเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ
 5 ประเภทคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา
 การบริหารงานธุรการ การเงินและการให้บริการ และการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับ
 ชุมชน ในงานแต่ละประเภทนั้นต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญ และการตัดสินใจที่ถูกต้อง
 แม่นตรง การตัดสินใจสั่งการจึงเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของกระบวนการบริหารการ
 ศึกษา การที่สามารถทำให้ฝ่ายต่าง ๆ ในวิทยาลัยมีความซัดแย้งน้อยลงและมีความร่วมมือกัน
 มากขึ้น ย่อมเป็นผลมาจากการที่ผู้บริหารรู้จักวิเคราะห์ปัญหา รู้จักเลือกแนวทางที่เหมาะสม
 รู้จักวิธีการตัดสินใจ และมีการปรับปรุงแนวทางการตัดสินใจให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
 ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้สามารถทราบถึงกระบวนการตัดสินใจสั่งการที่ปฏิบัติอยู่ในวิทยาลัย
 เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ในส่วนกลาง ซึ่งเป็นผลที่อยู่ในระดับไม่น่าพอใจ และระดับความ

¹ J.E. Bragg and I.R. Andrews, "Participative Decision Making : An Experimental Study In a hospital," Educational Administration Abstracts, 9 (Fall 1974) : 63.

ท่องการของผู้นบริหารและครูอาจารย์ที่ต่องการจะมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการในงาน ทั้ง 5 ประเภท ก็อยู่ในระดับมาก แสดงว่ากระบวนการตัดสินใจสั่งการในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาโดยทั่วไป ยังสามารถปฏิบัติได้น้อย สมควรที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงแนวทางการบริหารการศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาต่อไป เพื่อจะได้มีประสิทธิภาพในการบริหารงานยิ่งขึ้น เพราะเหตุว่า ในสถาบันการศึกษาใด ๆ การตัดสินใจร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูอาจารย์ จะเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นว่า การบริหารการศึกษาในสถาบันนั้น ๆ สามารถทำได้สำเร็จลุล่วงไปควยดีและประสบผลสำเร็จเพียงใด

ขอเสนอแนะเพิ่มเติม

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในส่วนกลาง โดยมุ่งศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสั่งการโดยจำแนกตามงานบริหารการศึกษาค้นต่าง ๆ อันได้แก่ งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักศึกษา งานธุรการ การเงิน การให้บริการ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งเน้นถึงขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจโดยละเอียด ซึ่งก็เป็นการศึกษาอีกแบบหนึ่งที่น่าสนใจ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า ควรจะพิจารณาถึงขั้นตอน ประเภท ขอบข่าย และอำนาจในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารระดับต่าง ๆ เพื่อให้ได้งานวิจัยที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น อนึ่งในการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะศึกษาและวิจัยในเรื่องต่อไปนี้

1. ควรทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ กระบวนการตัดสินใจสั่งการในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาในส่วนภูมิภาค เพื่อจะได้ทราบแนวความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บริหารและครูอาจารย์ จากวิทยาลัยประเภทเกษตรกรรมในส่วนภูมิภาค

2. ควรทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ บทบาทของนักศึกษาต่อกระบวนการตัดสินใจสั่งการเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา เพราะเหตุว่า นักศึกษาในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษาแต่ละวิทยาเขตมีจำนวนมาก และงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยแห่งนี้มีปัญหามากกว่างานที่อื่น ๆ

3. ควรทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับ พฤติกรรมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารการศึกษาในวิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

4. ควรทำการวิจัยโดยวิเคราะห์งานเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจสั่งการในการบริหารการศึกษาในวงแคบแต่ละค่านิให้ละเอียดเป็นเรื่อง ๆ